

**CENY OGŁOSZEN**  
za wiersz milimetry  
przed 1 złoty, w tek-  
ście 50 gr. za tekstem  
40 gr. Ogłoszenia tabe-  
laryczne 50 proc. a  
święteczne 25 proc.  
drożej. Drobne ogło-  
szenia po 10 groszy.  
Dla poszukujących pra-  
cy 5 gr. za wyraz. Naj-  
mniej 1 zł.  
Konto czekowe PKO  
Warszawa 65 070.

# EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wy-  
nosi miesięcznie  
**zł. 2.00**

Adres administracji:  
Piłsudskiego Nr. 8 te-  
lefon 4-97, telefon re-  
dakcji 6-92, telefon re-  
dakcji nocnej i dru-  
karni 4-94  
Konto czekowe PKO.  
Warszawa 65 070

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

**ODDZIAŁY:** RADOM, Żeromskiego 73, tel. 23; KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-08; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. Paderewskiego 7; CZELADZ, Rynek Nr. 8; GRODZIEC, ulica Kościuszki.

## Paszcze armat pancerników niemieckich kładą kres mrzonkom o rozbrojeniu.

Niemcy lożą miliony na flotę wojenną.

BERLIN 4 11. „Lokal Anzeiger“ donosi z triumfem o wstawieniu do budżetu Rzeszy na rok 1931 pierwszej raty na budowę pancernika „B“.

Z przytoczonych przez dziennik bliższych danych o preliminarzu budżetowym niemieckiej marynarki wojennej na rok 1931, wynika, iż rząd Brueninga wszedł na drogę urzędowania zapowiedzianego programu flotowego i przewiduje w najbliższych 6 latach wyasygnowanie dodatkowo 50 milionów marek na budowę eskadry pancerników, będących ostatnim wyrazem techniki wojennej.

Pancernik „A“ (Erzatz-Preussen), budowany w dokach „Deutsche Werke“ w Kilonji, gotowy będzie w roku 1932 Budowa pancernika „B“ (Erzatz-Lothringen) rozpoczęta zostanie w dokach marynarki wojennej w 1931 r., a ukończona będzie w 1934. Na koszty budowy w nadchodzącym roku budżetowym preliminuje się 10.13 milj. marek. Budowa pancernika „C“ (Erzatz-Braunschweig) rozpocznie się w 1932 r. a będzie skończona w 1936, budowa zaś pancernika „D“ (Erzatz-Elsass) rozpoczęta będzie w 1934 r. Budowa w dokach marynarki wojennej krążownik „Leipzig“ gotowy będzie już w 1931 r.

Koszt budowy tego najnowocześniejszego krążownika na świecie wynosi ostatecznie 42 miliony marek. Każdy z planowanych pancerników kosztować będzie około 80 milionów. Przewidziana w programie żywotność pancerników i krążowników wynosi 30 lat, kontrtorpedowców i torpedowców 15 lat, licząc od chwili spuszczenia na wodę.

Powyższe dane o zamierzeniach zbrojeń morskich Niemiec muszą wzbudzić zaniepokojenie nie tylko w bezpośrednio zainteresowanej Polsce, lecz także na zachodzie. Nie uie-

ga wątpliwości iż obecny Reichstag chętniej, niż którykolwiek z poprzednich plan flotowy Groenera uchwali. Tem samym jednak przekreślony zostanie układ londyński

w sprawie europejskiego rozbrojenia morskiego, ponieważ ustalona w układzie równowaga sił morskich zostanie zwichnięta zbrojeniami niemieckimi..

Lit. Art. Teatr Rewji „ARLEKIN“ w Sosnowcu  
Dęblińska 4. —: Dyr. ST. GASSON. —: Telefon 14 00.

Od wtorku, dnia 4-go listopada i dni następnych  
Przepychem oślniewająca rewja

**NÓŻKI NA STÓŁ!!!**

Pióra Hemara, Omta, Własta i innych, z udziałem nowozaanazwanego Zespołu.

UWAGA: We czwartek 6 listopada b. r. Teatr nieczynny z powodu wyjazdu Zespołu do Dąbrowy na jedno przedstawienie w sali kina „KOMETA“.

**Nic mi nie brak do szczęścia  
prócz pieniędzy!**

Jakże łatwo zdobyć je, kupując szczęśliwy

**los I kl. Loterii Państwowej...**

w najszcześniejszej kolekturze Zagł. Dąbr.

**Józefa Hlawskiego**

w Sosnowcu, ul. 3-go Maja 23

lub w jej oddziałach:

w BĘDZINIE, ul. Małachowskie go 1 w ROZDZIENIU - Szopien., ul. Piłsudskiego 45

w DĄBROWIE GÓRN., ul. 3-go Maja 4 w GRODZCU, Narutowicza 9

w ZAWIERCIU, ul. Paderewskiego 7 w CZELADZI, Rynek 8.

Szanse wygrania w obecnej loterii są o wiele ko-  
— rzystniejsze aniżeli w poprzednich —

**Główna wygrana**

**MILJON ZŁ.**

**23 PREMJE!**

Ogólna suma wygranych 32.000.000 ZŁ

CO DRUGI LOS WYGRYWA!

Mimo znacznego podwyższenia wygranych ceny  
losów niezmiennione:

ćwiartka zł. 10.-, połówka zł. 20.-, cały los 40.-

Zamówienia listowne skuteczniamy odwrotną poc. tą.

25 MILJ. ZŁ. NA BUDOWĘ  
DOMÓW MIESZKALNYCH.

WARSZAWA, 4. 11. (wt.) Minister pracy i opieki społecznej, p. Prystor, zatwierdził budżet budowlany dla zakładów ubezpieczeń.

Preliminarz budżetowy przewiduje na budowę domów 25.150.000 zł., z której to sumy 12 milionów zł. przeznaczono na budowę małych mieszkań dla robotników, resztę — dla urzędników.

Między innymi akcja budowlana rozpocznie się na terenie Będzina, Sosnowca i Górnego Śląska.

**SKARGI O UNIEWAŻNIENIE  
LIST WYBORCZYCH  
nie będą rozpatrywane.**

WARSZAWA, 4. 11. (wt.) Sąd najwyższy postanowił pozostawić bez rozpatrzenia skargi, zgłoszone w sprawie unieważnienia list, przez okręgowe komisje wyborcze. Sąd najwyższy stoi na stanowisku, że decyzje okręgowych komisji wyborczych są ostateczne i że rozpatrzenie skarg nie może się odbywać w okresie przedwyborczym.

**ARESztOWANYM WYWRO-  
TOWCOM UKRAIŃSKIM  
grozi ciężkie więzienie.**

LÓDŹ, 4. 11. (wt.) Śledztwo, prowadzone w związku z aresztowaniem byłego posła ukraińskiego Dymitra Lewickiego i innych działaczy ukraińskich, doprowadziło do ujawnienia kompromitującego materiału, obciążającego aresztowanych.

Na zasadzie k. k. austriackiego grozi wyrotowcom kara ciężkiego więzienia do 15 lat.

Aresztowani są oskarżeni o popieranie terrorystycznych organizacji zmierzających do oderwania części terytorjum państwowego.

**ARESztOWANIE HANDLARZA  
żywym towarem.**

OPOLE, 4. 11. (wt.) Na pograniczu polsko - niemieckim w Oleśnie pod Opolem ujęto niejakiego Goldsztajna, który usiłował przemyścić dwie dziewczyny w wieku 18 lat. Zachodzi podejrzenie, że Goldsztein trudnił się handlem żywym towarem. Goldsztajna aresztowano i osadzono w więzieniu w Opolu.

**WALKA POLICJI Z BANDY-  
TAMI.**

KATOWICE, 4. 11. (wt.) W Skoczowie na Górnym Śląsku policja udało się pochwycić bandytów, którzy zorganizowali napad na kasę ogniotrwałą hr. Larischa w Siemionowicach.

Policja natknęła się na czterech podejrzanych osobników, którzy na widok policji rzucili się do ucieczki. Policja użyła broni, ujmując trzech rannych bandytów, czwarty zaś poddał się dobrowolnie.

**PŁONĄCA ROPA  
NA POWIERZCHNI RZEKI  
niszczy mosty i przystanie.**

NOWY JORK, 4. 11. Olbrzymiego pożaru w kopalniach nafty Morgana koło Oklahoma nie udało się dotychczas ugasić. Pożar przybiera coraz bardziej na sile. Wskutek nieostrożności przechodniów za palila się ropa, która pokrywała powierzchnię rzeki. Płonący strumień posuwa się w kierunku miasta Oklahoma.

Kilka mostów, przystani i wielkie składy drzewa na rzece padły ofiarą płam. Zanim pożar rzeki dojdzie do miasta, nafta na powierzchni wody prawdopodobnie się wypali.

**ARESztOWANIA WŚRÓD  
NIEMCÓW NA POMORZU  
za działalność antypaństwową.**

TCZEW, 4. 11. (wt.) Na terenie Pomorza przeprowadzono liczne rewizje u wybitnych działaczy mniejszości niemieckiej.

Władze śledcze stwierdziły, że na tym terenie działalność antypaństwową prowadzili Niemcy w związku z wyborami.

W Tczewie i Wejherowie znaleziono podczas rewizji wiele obciążającego materiału, wskutek czego aresztowano 7-miu działaczy niemieckich. Aresztowanymi są: były poseł, czołowy kandydat listy niemieckiej w okręgu Tczew, Tatuliński, kandydat tejże listy Juliusz Brandthe, kierownik niemieckiego biura wyborczego Ferdynand Taube, dyrektor niemieckiej szkoły w Tczewie — Bartel, działacze niemieccy — Schiemann, Bambergier, Wendler i Suchecki.

**SKAZANIE 41 KOMUNISTÓW.**

LUCK, 4. 11. (wt.) Odbyła się tutaj rozprawa przeciwko 64 członkom komunistycznej partii zachodniej Białorusi. Na zasadzie wyroku 41 komunistów zostało skazanych na karę od 8 — 2 lat ciężkiego więzienia. Reszta została uniewinniona.

## Prasa donosi, że...

— Weobec faktu, że władze związku polskich korporacji akademickich wyraźnie poparły pewną grupę polityczną, istniejącą we Wilnie korporacja Cresovia nie chcą, by korporacja była uważana za narzędzie pewnych grup politycznych, zgłosiła swe wystąpienie ze związku polskich korporacji akademickich, wzywając wszystkie korporacje dla których kultywowanie idei państwowej jest nakazem postępowania, do wyraźnego sprostowania swego stanowiska.

— Dom bankowy Adam, istniejący w Paryżu od 150 lat, mający liczne filie w północnej Francji zawiesił wypłaty. Krach banku został spowodowany olbrzymimi stratami, poniesionymi na giełdzie.

— Sensację wzbudza masowy kolportaż w Anglii pierwszego sowieckiego dziennika w języku angielskim pt. „Moscow News”. Pismo redagowane jest w Moskwie a przestaje pod wpływem finansjery amerykańskiej, torującej sobie drogę przy pomocy powyższego organu do podboju ekonomicznego rynku sowieckiego.

— W czasie sprzeczki rodzinnej, zamieszkały w Megilanie restaurator Mni chowski strzelił z dubeltówki do własnego syna, raniąc go ciężko w brzuch. Mniechowskiego aresztowano.

— Defraudant pieniędzy magistrata warszawskiego, Hilary Dąbrowski, został uratowany od śmierci, którą chciał sobie zadać, trując się weronalem w hotelu w Katowicach. W stanie jego nastąpiła poprawa do tego stopnia, że rozmawia on ze służbą szpitalną a jutro będzie przesłuchany.

— Na szosie Ryńsk—Orzechowo w pow. wąbrzeskim zamordowano 16-letnią Annę Math. Dochodzenia ujawniły, że morderstwa dokonał 20-letni Władysław Jagiełło z Orzechowa, który po dokonaniu morderstwa zbiegł w niewiadomym kierunku.

— Na torze wyścigowym Grand Camp zdarzył się w czasie płaskiego biegu, ciężki wypadek. Koń, będący faworytem biegu przewrócił się, co pociągnęło za sobą upadek dalszych 8 koni. Dwaj żokeje odnieśli ciężkie rany; także niektóre konie są ciężko ranne.

— Lista odznaczonych odznaką orderu Polski Odrodzonej ukaże się przed 11 listopada. Lista ta będzie znacznie szersza, niż w roku ubiegłym. W projekcie odznaczeń pominięto nazwiska osób, zaangażowanych czynnie w akcję polityczną zarówno po stronie obozu rządowego, jak i ugrupowań opozycyjnych.

— W Trzebinii (woj. krakowskie) na zebraniu kolejarzy, dwaj wybitni działacze PPS CKW na terenie kolejowym zgłosili wystąpienie z Centrolewn. Jeden z nich, p. Alojzy Pilch, członek za rządu Z. Z. K. i Z. Z. Masz. w przemówieniu oświadczył, że dłużej nie może pozostać w Centrolewie, który połączył się z wrogami robotników i że wobec tego staje po stronie obozu marszałka Piłsudskiego. Do oświadczenia tego przyłączył się prezes miejscowego oddziału Z. Z. K. p. Władysław Głowacki.

— W min. przemysłu i handlu są już na ukończeniu prace nad ostatecznym przygotowaniem projektu ustawy górniczej. Prace prowadzone były w bardzo szybkim tempie ze względu na możliwości opublikowania projektu ustawy górniczej w formie dekretu.



# O żywe siły narodu.

Gdyby marsz. Piłsudski, wypowiadając w 1926 r. zdecydowaną walkę partyjniactwu, t. j. przerostowi interesów partyjnych ponad interes państwa, przestał był na tem dziele negatywnym, byłby społeczeństwu polskiemu wyrządził niewątpliwie krzywdę. Nie można bowiem wyobrazić sobie nowoczesnego społeczeństwa, a cóż dopiero społeczeństwa 30-to milionowego, bez jakichś form organizacyjnych, w których siły tegoż i interesy w należyty sposób uzewnętrzniłyby się.

Marsz. Piłsudski zdawał też sobie dobrze z tego sprawę i czteroletnim okresem swego rządzenia sprowadza powoli, ale zdecydowanie i skutecznie, naród polski do właściwych i istotnych form organizacyjnych. Zmierzając do nich świadomie i celowo, rządy pomajowe pokryły terytorjum całej Rzplitej siecią instytucyj samorządu zawodowo-gospodarczego w postaci izb handlowych, przemysłowych, rzemieślniczych i rolniczych.

W ten sposób 30-to milionowa masa społeczeństwa polskiego uzyskuje reprezentację swych istotnych interesów. Nie były tą reprezentacją parje polityczne, oparte o swoje papierowe programy. Każdy bowiem obywatel polski jest w swoim zakresie wytwórcą i gospodarzem, drobna zaś tylko ich cząstka należy, względnie należała do partji.

Gdy szukamy reprezentacji istotnych interesów społeczeństwa, to musimy uchwycić człowieka w najbardziej jemu właściwej funkcji, t. j. jako gospodarza, a nie jako polityka. Bo interesy partyjne mogą lub nie komuś leżeć na sercu, natomiast dobro danego warsztatu pracy i kwestja osobistego dobrobytu moralnego i materialnego, musi każdego interesować.

Dlatego interes zawodowo-gospodarczy obywatela nazywamy jego interesem istotnym, reprezentację zaś tego interesu — reprezentacją istotną, a interes partyjno-polityczny oraz reprezentacje partyjne uważamy za coś drugorzędnego, — coś, co ostatecznie może być, ale nie musi.

Gdy staje przed nami pierwszorzędnej wagi zagadnienie na prawy ustroju Polski, to przede wszystkim musimy szukać takich form ustrojowych, które będą opierały się o żywe siły społeczeństwa. Państwo polskie spełni swoją misję tylko w tym wypadku, gdy do wyścigu państwotwórczego powoła wszystkie istniejące siły twórcze. W miejsce zatem partji, będącej tylko sumą arytmetyczną swych członków, których „twórczość” ujawniona jest w legitymacji partyjnej, odradzające się państwo polskie musi szukać swych fundamentów w ludziach, legitymujących się dokonywaną pracą, musi powołać do współpracy wszystkich wytwórców, w jakichkolwiek oni zawodach pracowali.

Żywą siłą narodu będzie polski wytwórcza, jako taki, w przedstawieliństwie zawodowo-gospodarczym reprezentowany i on w miejsce „gasnącego światła” partyj politycznych winien uzyskać głos stanowczy w regulowaniu spraw ogólnopństwowych

W dotychczasowym dorobku rządów pomajowych istnieje jedna, bardzo poważna luka. Brak jest mianowicie samorządu zawodowo-gospodarczego pracy najemnej. Skoro w fundamentach odrodzonego państwa, nie może braknąć żadnej żywej siły twórczej, to przed państwem polskim staje dziś do wykonania wielkie dzieło uzupełnienia dotychczasowych instytucyj samorządu gospodarczego izbami pracy najemnej.

Pozbawiony dotychczas reprezentacji swych interesów zawodowych, robotnik uzyska dzięki temu placówkę, w której nie politycy, lecz gospodarze o interesach jego decydować będą.

Sejm, który się zbliża, otrzyma to zadanie do spełnienia.

Polska w przyszłości będzie się opierała o demokrację gospodarczą, o reprezentację wytwórców. Samorząd bowiem gospodarczy, będący instytucją prawa publicznego wprowadzi każdego obywatela w ustrój Rzeczypospolitej i każdy obywatel w ten spo-

sób stanie się współodpowiedzialnym za losy państwa i za dobrobyt szerokich mas społeczeństwa.

Tylko w ten sposób, przez wciągnięcie każdego wytwórcy w cały ustrojowy państwa, przez nadanie uprawnień administracyjnych samorządnym zrzeszeniom wytwórców i przez przerzucenie odpowiedzialności ze sztabów partyjnych na 30-to milionową masę społeczeństwa pracującego, możemy wyobrazić sobie utrwalenie spizowego fundamentu, na którym opierając się, Polska śmiało i ze spokojem w przyszłość swoją patrzeć będzie mogła.

Wyborca winien problem ten przed dniem 16 listopada br. rozważyć i głosem swym zdecydować, czy chce utrzymać Polskę na dyktaturze kilku czy kilkunastu sztabów partyjnych, czy też pragnie odrodzenia Polski i oparcia Jej o istotną i odpowiedzialną reprezentację całego twórczego społeczeństwa.

Z. Madeyski.

## Zmiana w ustawie o godzinach handlu.

Komisja międzyministerjalna ustaliła następujące zmiany w ustawie o godzinach w handlu.

Sklepy spożywcze, które dotychczas były otwarte od godz. 7 rano do godz. 7 wieczór, będą mogły być otwarte o godzinę wcześniej, t. j. o godz. 6 rano. Poza to wprowadzone ma być przedłużenie godzin w handlu dla owocarni, które dotychczas zamykane były o godz. 7 wieczór, a które w okresie od 1 czerwca do 1 grudnia będą mogły być otwarte do godz. 11 wieczór.

Wreszcie co do handlu w niedziele

uzgodniono, że jatki mięsne, oraz sklepy nabiałowe będą mogły być otwarte w niedzielę od godz. 7 do godz. 10 rano.

Pozatem wprowadzona ma być ważna zmiana w rozporządzeniu o sankcjach karnych za przekroczenie ustawy o godzinach w handlu. Wnioski te mają być w najbliższych dniach odesłane na radę ministrów. W razie uzyskania aprobaty rady ministrów, nowela do ustawy o godzinach w handlu wyjdzie prawdopodobnie, jako dekret prezydenta Rzplitej. Skutki prawne tej noweli będą natychmiastowe.

## W szale partyjniactwa ksiądz deptał portret papieża:

W toku agitacji przedwyborczej, która miała miejsce w Warszawie, zdarzył się bardzo charakterystyczny dla rozwydrzenia partyjnego, wypadek.

Na Pradze przed bazyliką kolporterzy rozdawali ulotki. Na pierwszej stronie umieszczony był portret obecnego papieża, b. nunejusza Rattiego, z czasów, gdy jeszcze był w Warszawie, idącego pod rękę z marszałkiem Piłsudskim, na stronie 2 i 3 znajdowały się wyjatki z orędzi i opinie wyższego duch-

wieństwa o konieczności poparcia rządu marszałka Piłsudskiego.

W trakcie rozdawania tych ulotek wyszedł z kościoła ksiądz miejscowy, Poskrobko, który na widok rozdawanych ulotek zaczął je wyrwać z rąk kolporterów; na zwrócenia uwagi, że tam znajduje się portret Papieża, ksiądz zaczął drzeć te ulotki, rzucił je na ziemię, deptał i t. d.

Do czego może doprowadzić szal e-błąkania partyjnego!

## Stan bezrobocia w krajach Europy i Ameryki.

Międzynarodowe biuro pracy w Genewie uzgodniło szereg obliczeń, dotyczących stanu bezrobocia w różnych krajach. Wynika z tych zestawień, iż bezrobocie wzrosło znacznie w zależności od rozszerzenia się kryzysu gospodarczego.

Jak wykazują doprowadzone do końca lipca i sierpnia b. r. ściśle zestawienie przedstawiały się następująco:

W Niemczech ilość bezrobotnych wynosiła w końcu sierpnia r. b. — 1.947.811 osób, gdy w tym samym okresie r. 1929 883.002 osoby;

W Austrii ilość bezrobotnych wynosiła w końcu sierpnia r. b. — 156.124 osoby, wówczas gdy w r. 1929—101.845 osób;

W Belgji w końcu lipca r. b. ilość bezrobotnych wynosiła — 15.202 osoby, gdy w r. 1929 — 4.037 osób;

W Anglii i Irlandji w końcu sier-

pnia ilość bezrobotnych wynosiła — 2.119.648 osób, wówczas gdy w r. 1929 — 1.198.882 osoby;

We Włoszech w końcu sierpnia r. b. ilość bezrobotnych wynosiła 399.603 osób, gdy w r. 1929 — 236.316 osób;

W Czechosłowacji w końcu lipca r. b. ilość bezrobotnych wynosiła 37.853 osoby, gdy w r. 1929 — 16.859 osób;

W Kanadzie ilość bezrobotnych wynosiła w końcu lipca b. r. 18.473 osoby, gdy w r. 1929 — 6.009 osób;

W Stanach Zjednoczonych liczba bezrobotnych w końcu sierpnia r. b. stanowiła 22 proc. ogółu robotników, wówczas gdy w r. 1929 stosunek ten wyrażał się odsetkiem 9 proc.

Z pośród wszystkich państw tylko Francja nie odczuwała skutków kryzysu w postaci bezrobocia, liczba bezrobotnych bowiem nie dosięgała w końcu sierpnia r. b. nawet 1000 osób.

<p>Kino-Teatr „Miraż” Dąbrowa Górnicza, 3-go Maia 14 telefon 3-01.</p>	<p>TYLKO 2 DNI! Wtorek 4 i środa 5 listopada br. Rozkoszna MARTENA DIEIRICH oraz niezrównany HARRY LIEDTKE przedstawiają się w szampańskiej — komedji p. t. — „Całuję twoją dłoń Madame” ANONSI! Od czwartku 6 listopada br. Potężne arcydzieło reżyserji genialnego Joe May'a pt „TRAGEDJA KOCHANKÓW”.</p>
--	---

# Kandydaci Centrolewu do sejmiku w Zagłębiu.

Centrolew, t. j. zlepek niedobitków PPS., wyzwolenia i narodowej partii robotniczej, występuje do wyborów z listą kandydatów poselskich w następującym porządku:

1) Aleksy Bień, 2) Jan Stańczyk, 3) Teofil Rel, 4) Marjan Kopka.

Należy przede wszystkim usłuchać ogół wyborców, kogo i co reprezentują ci ludzie. Idą przeciwko do wyborów na ustach z hasłami walki z Piłsudskim i dyktatura, w obronie praw i wolności ludu. Wyborca musi wiedzieć jakie daje gwarancje i jakie przed stawiają wartości ludzkie, którzy wyciągają ręce po mandaty z rąk klasy robotniczej w miastach i wsiach.

Dwóch czołowych kandydatów ogół zna z bliska.

P. Bień, jako zawód swój podał, że jest sekretarzem związków zawodowych. Od kiedy to? Zdaje się, że, gdy porzucił kłopsko płatne stanowisko chłopca do posyłek w Fabryce Fitzner i Gamper, był przez jakiś czas pomocnikiem p. Stańczyka, ale gdy PPS. zwyciężyła przy wyborach miejskich w r. 1925, zgłosił się na prezydenta miasta Sosnowca. Za swoją pracę ideową kazał sobie dobrze płacić, wynagrodzenie wyniosło razem do 2.000 zł. miesięcznie, a przez rok blisko pobierał ponadto pensję poselską, co w sumie wynosiło przeszło 3.000 zł. Tak można iść do pracy.

Ale co zamian ma klasa robotnicza?

Wybudował p. Bień domy mieszkalne na kolonii im. B. Limanowskiego, a czy mieszka tam jeden choćby robotnik?

Nie, mieszkają w 3 — 4 pokojowych mieszkaniach p. Bień Jarza, Dobrowolski i inni ideowcy, którzy za pieniądze miejskie pobudowali mieszkania dla siebie. Miasto zaś zostawione zostało w takim stanie ruiny finansowej, że żaden z późniejszych prezydentów nie mógł sobie z nim dać rady i trzeba było rozwiązać radę miejską i magistrat, a wyznaczyć komisarza, żeby zrobił porządek i żelazną miotłą oczyścił miasto z pozostałości sławnej gospodarki p. Bienia.

A może p. Bień reprezentuje wykształcenie i talent wymowy?

Znamy go z czasów prezydentury, wiemy więc, że z trudem zdołał wypowiedzieć w razie konieczności kilka słów, ogół zaś robotniczy nie słyszał go na żadnym wiecu, na żadnym zebraniu poselskim, bo nie był do tego uzdolniony.

W sejmie zasiadał od 1928-1930, a czy dał się chociaż raz słyszeć w sejmie, czy na jakiejś komisji? Po co więc brać się nie do swojej roboty?

Czy robotnicy mogą się powołać na jego jedną interwencję poselską. Czy słyszał kto choćby jedną interpelację? Takich niemych obrońców potrzebuje dzisiaj klasa robotnicza, on będzie walczył z Piłsudskim i dyktaturą!!!

Miarą jego wpływów we własnej partii są ostatnie secesje z PPS. z której powychodzili ludzie czystej i wartościowi, a nie został literalnie nikt do pracy. Ani jednego wiecu, ani jednego zebrania PPS. w Zagłębiu. Czołowy kandydat nie ma odwagi iść na wiec i pokazać się wyborcom, boi się bowiem aresztowania. Gdzie indziej PPS. urządza wiece przedwyborcze — u nas absolutna cisza. Trzeba mieć odwagę cywilną pokazać się choć raz przed wyborami; tu mu jej brak, a krzyczy, że będzie miał ją do walki z Piłsudskim.

P. Stańczyk dobrze zna Zagłębie i klasa robotnicza. Jak dalece jest on popularnym między swoimi świadczy fakt że na konferencji okręgowej PPS., gdy ustalono listę kandydatów, nie padł za nim ani jeden głos i trzeba było dopiero przyjeżdżać sekretarza generalnego PPS. p. Pużaka z Warszawy, który narzącał go na drugie miejsce na liście.

Nie ośmielono się pokazać go na pierwszym, schowano go za plecami p. Bienia.

Więc kogo on reprezentuje, gdy właśnie górnicy nie chcą o nim słyszeć?

Jako posła widzieli go w Zagłębiu jedynie przed wyborami, zawsze od szeregu miesięcy można było słyszeć o nim, jak bawi się w kąpielach zagranicznych nad morzem Adria-

tykiem w jedwabnej piżamie. Typowy burżuj. A dzisiaj!

P. Stańczyk wyjechał sobie do Anglii po pieniądze na wybory. Musi mieć nieczyste sumienie, bo nie chce wracać, chociaż tutaj dzwonią na larum. Nałgał widać o Polsce i boi się do niej wrócić i wyborcom pokazać, a może nie opłaci mu się wozić do kraju pieniędzy na wybory, kiedy widzi, że nie ma szans

przejścia do sejmiku, bo go gdzieś schowano na liście. I to ma być obrońca klasy robotniczej!?

Miarą wpływów tych dowódców partyjnych jest ostatni organ prasowy PPS. „Głos Zagłębia”. Wyścizy spojrzeć na niego. Wygląda tak, jak w muzeum buleczka z czasów głodu. Świsstek o dwóch kartkach wydawany raz na tydzień. Nie ma co pisać, nie ma o kim i nie ma dla kogo pisać.

Pozbawili oni klasę robotniczą uczciwych ludzi, boją się wieców i zebrania przedwyborczych, ani chcą się na oczy i światła walki wyborczej pokazać szerokim masom, nie mają nawet prasy, która by informowała ich sympatyków. Co się stało z tą wielką jeszcze przed kilku laty w Zagłębiu PPS. A wszystko to gdy im odebrano magistraty, kasy chorych i posady poselskie?

Pewnie, chciałoby się znowu wrócić i znowu iść do sejmiku, żeby tam cicho siedzieć, ust nie otworzyć i brać... 1.400 zł. miesięcznie.

P. Cupiał był w sejmie od r. 1922 — 1928. Sześć lat parę z gęby nie puścił ani na plenum, nie wysłano go do żadnej komisji boć przecież nie nadawał się do pracy ustawodawczej. Jego koledzy sejmowi mówią, że p. Cupiał zabierał głos jedynie w bufecie sejmowym przy dobrym oświetleniu i to raz na miesiąc, gdy przyjeżdżał po dżety poselskie, bo resztę czasu spędzał w swoich apartamentach, które bezpłatnie zajmują do dziś w biednym domu ludowym w Dąbrowie razem z dopłatą 400 zł. miesięcznie za ideową pracę około administracji tego domu?

Hm. Także ideowy kandydat na senatora, bo mu potrzeba jeszcze dżet senatorskich 1.300 zł., inaczej się nie opłaci pracować dla dobra klasy robotniczej!!

Czy potrzeba mówić o trzecim i czwartym kandydacie z listy Centrolewu. Słyszał kto kiedy o Teofilu Relu to N. P. Rowie, członku partii, która nie istnieje w Zagłębiu od kilku lat, o której słuch zaginął, ale dlaczego on nie ma być posłem z woli ludu? Słyszeli może wyborcy o p. Marjanie Kopce z Wyzwolenia. A ten, co za jeden?

O takich kandydatach na posłów słyszy się jedynie na podwieczorkach, gdy dla zabawienia gości urządza się zabawę towarzyską, która się nazywa „cenzurowanym”.

Przecież gdybyście wy, pp. kandydaci centrolewu na posłów i senatorów, wystawili swoje nazwiska nie na liście 4-ch partii, ale gdybyście kazdy na swój rachunek kandydowali w jednomandatowych okręgach, to by pies z kulawą nogą na was nie stawał, nie głosowałiby nawet za wami własni szwagrowie i kumotrowie.

I wy chcecie walczyć o prawa klasy robotniczej w sejmie z marszałkiem Piłsudskim? Wy, co chowacie się za czerwono - zielonym sztandarem i myślicie że w jego cieniu nie dojrzą waszych małych figurek?

Puknijcie no się w czoło!...

## Rozwiązanie rady i zarządu m. Będzina Komisarzem został inż. Rzeczkowski

Wczoraj o godz. 10-ej rano do magistratu w Będzinie przybył radca województwa kieleckiego wydziału samorządowego, p. Serednicki, przywożąc dekret ministerstwa spraw wewnętrznych o rozwiązaniu rady miejskiej i złożeniu z urzędu członków magistratu m. Będzina, w którym jednocześnie oznaczono, że tymczasowe kierownictwo spraw miejskich m. Będzina obejmie inż. Bronisław Rzeczkowski.

### DLACZEGO ROZWIĄZANO RADĘ?

Na pytanie to znajdujemy wyczerpującą odpowiedź w piśmie woj. kieleckiego do prezydenta Michła: „Rada miejska m. Będzina, pochodząca z wyboru w roku 1928 nie ma żadnej stałej większości, w konsekwencji czego zarząd miasta Będzina zmuszony jest zapewniać sobie taką większość wśród ugrupowań radzieckich o wrecz różnych i wrogich sobie tendencjach politycznych.

Taki stan rzeczy wytwarza atmosferę nieufności i podejrzeń ludności miasta w stosunku do jego zarządców i w żadnym razie nie stwarza normalnych warunków pracy samorządowej.

W związku z tem należy jednocześnie uznać, że nie leży w interesie miasta, aby na czas przejściowy do nowych wyborów obecny magistrat o wyraźnym zabarwieniu polityczno - partyjnym pełnił funkcje rady miejskiej.

Wobec powyższego p. minister spraw wewnętrznych z dnia 31 października 1930 r. Nr. SF. 2286-1 na podstawie art. 66 i 67 dekretu o samorządzie miejskim z dnia 4.II. 1919 r. (Dz. P. O. Nr. 13 poz. 140) złożył p. panu z urzędu prezydenta miasta Będzina.

Decyzja niniejsza w administracyjnym toku instancji jest ostateczna, co jednakże nie wyklucza

## Pożyczki z polskiego banku komunalnego.

Polski bank komunalny przyznał szereg krótkoterminowych pożyczek z komunalnego funduszu pożyczkowego — zapomogowego.

Pożyczki otrzymały następujące miasta woj. kieleckiego: Częstochowa — 50.000 zł. i Działoszyce, 10.000 zł.

Odmownie załatwiono podanie magistratu m. Zawiercia o 30.000 zł.

Wobec nadmiaru zgłoszeń odroczono do następnego posiedzenia rozpatrzenie podań: miasta Kielce i Opatowa.

## Urzednicy państwowi i prywatni wypowiedzieli się za B. B. W. R.

Onegdaj, w Będzinie, z inicjatywą urzędników skarbowych odbyło się, przy udziale 60 delegatów zebranie urzędników skarbowych, administracyjnych i prywatnych.

Dłuższy referat na temat wyborów wygłosił dyr. Mazur.

Po referacie wywiązała się krótka dyskusja, poczem zebrani, reprezentanci licznych rzesz urzędniczych państwowych i prywatnych Zagłębia Dąbrow. jednogłośnie uchwalili głosować przy wyborach na liście nr. 1.

## Festival literacko - artystyczny.

Mężczyzna szuka kobiety — Kobieta szuka mężczyzny!

Dnia 7-go bm. w Teatrze Polskim w Kielcach. Udział sił literackich i artystycznych Warszawy i Łodzi.

Wieczór satyry i humoru!

Szczegóły w afiszach.

## RZEMIEŚLNICY, KUPCY I PRZEMYSŁOWCY w bloku bezpartyjnym.

Ukazała się odezwa ogólnopolskiego gospodarczego komitetu wyborczego mieszczaństwa, nawołująca rzemieślników, kupeców i przemysłowców do głosowania na listy bezpartyjnego bloku współpracy z rządem.

Mieszczaństwo polskie zainteresowane w naprawie ustroju państwa musi przyczynić się do zwycięstwa obozu marszałka Piłsudskiego i dlatego jedynym frontem poprzez obóz rządowy w akcji wyborczej.

Pod odezwą podpisane jest prezydent i członkowie komitetu wykonawczego ogólnopolskiego, gospodarczego komitetu wyborczego mieszczaństwa.

# KRONIKA

KALENDARZYK.

Dziś: Zacharjasza  
 Jutro: Leonarda  
 Wschód słońca 6.31  
 Zachód „ 16.10

## RADJO

WARSZAWA.

Środa, 5 listopada.

11.40. Przegląd prasy kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.10. Kom. meteor. Po kom. muzyka gramof. 15.00. Kom. gospod. 15.35. Kom. harserski 15.50. Radjokronika. 16.15. Kwadrans dla najmłodszych. „Dwaj duszakiowie“ 16.45. Muzyka z płyt gramof. 17.15. „O pismach Józefa Piłsudskiego“ 17.45. Koncert ork. P. R. 18.45. Rozmaitości. 19.10. Skrzynka poczt. roln. 19.25. Feljton „Podróż bez pieniędzy“ 19.40. Pras. dziennik radj. 20.00. Odczyt rządowy. 20.15. Pogadanka muzyczna. 20.30. Koncert międzynarodowy z Bukaresztu. W pierwsze program na dzień nast. i repertuar teatrów miejsk. 22.00. Feljton „Za kulisami... chemii“ 22.15. Płyty gramof. 22.30. Kom. meteor., polic., sport. 23.00. Transm. z teatru „Morskie Oko“.

## KATOWICE.

11.40. Przegląd prasy kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.10. Kom. meteor. z Warsz. 15.00. Kom. gospod. z Warszawy. 15.20. Kom. Polsk. Zw. Zrz. Gosp. Woj. Śl. oraz kom. T. P. 15.50. Radjokronika z Warsz. 16.15. Program dla najmłodszych i dzieci star. 16.45. Koncert z płyt gramof. 17.15. O pismach Józefa Piłsudskiego transm. z Warsz. 17.45. Koncert z Warszawy. 18.45. Codzienny odcinek powieściowy. 19.00. Rozmaitości ci. 19.15. Kom. sport. 19.25. Feljton z Warszawy 19.40. Pras. dziennik radj. z Warsz. 20.00. Odczyt rządowy z Warszawy. 20.15. Pogadanka muz. z Warsz. 20.30. Koncert międzynarodowy z Budapesztu. 22.00. Feljton z Warszawy. 22.15. Koncert z płyt gramof. 22.30. Kom. meteor. z Warszawy i program na dzień nast. 23.00. Skrzynka pocztowa w języku franc.

## TEATR MIEJSKI W SOSNOWCU.

Środa, dn. 5 bm. o godz. 8.15 wiecz. w Dąbrowie (sala kina „Kometa“) „Młynarz i jego córka“.  
 Początek o g. 8 w.  
 Bilety nabywać można wcześniej u W-go Czechowicza

## Ogólna.

(o) Ważna konferencja węglowa. Dnia 13 listopada odbędzie się w min. pracy i opieki społ. konferencja w sprawie całokształtu spraw węglowych na terenie międzynarodowym. W konferencji wezmą udział przedstawiciele min. przemysłu i handlu, rady zjazdu przem. górniczych i związku pracodawców górniczo-hutniczych z Górnego Śląska. Na konferencji omawiane będą problemy węglowe krajowe, system prac w kopalniach polskich itd. Konferencja ma ponadto ustalić program dla międzynarodowej konferencji, która odbędzie się w czerwcu 1931 r.

## HRABIA MONTE CHRISTO.

453.

— Więzienie to — rozpoczął opowiadanie strażnik — zajmował przed laty pewien przestępca nad wszelki wyraz niebezpieczny. Niebezpieczny nietylko ze względu na ogromną siłę fizyczną jaką rozporządzał, lecz zwłaszcza, iż jego umysł był nad wszelki wyraz ruchliwy, pełen najrozmaitszych podstępów. W tym samym czasie był w tych lochach więziony jeszcze inny więzień niemniej niebezpieczny, warjat; miał to być zresztą człowiek bardzo, po za swem szaleństwem, dobry; był księdzem.

— Więc to był warjat — odezwał się Monte Christo — czemuż się ujawniało to jego warjaństwo?

— Ofiarowywał każdemu miljo-ny, za wolność.

Monte Christo wznosił oczy ku niebu, lecz go nie dojrzał. Kamienne sklepienie odizolowało go od niebieskiego przestworza.

Pomyślał wtedy, iż niemniej ciężką i grubą zasłonę mieli na oczach ci, którzy słowem opata Farji nie dawali wiary.

— Więziom z różnych cel wolno się było widywać ze sobą za-

## Rewizje w lokalu i u członków stronnictwa narodowego w Sosnowcu.

Wczoraj w godzinach wieczornych dokonano rewizji w lokalu stronnictwa narodowego przy ul. Kołłątaja w Sosnowcu.

Wynik rewizji był nieoczekiwany.

W ręce policji wpadły całe masy odezw i ulotek, z których większość w swoim czasie

uległa konfiskacie.

Jednocześnie przeprowadzona została rewizja w mieszkaniu prywatnym znanego działacza endeckiego, byłego komisarza policji Konstantego Strzeleckiego.

I tu policja zabrała większe ilo-

ści odezw, które uprzednio były skonfiskowane. Tego rodzaju „materjału“ policja zabrała trzy worki.

Przy tej okazji policja zabrała p. Strzeleckiemu dwa rewolwery, kilkaset nabo- i kilka futerałów na broń.

Skonfiskowane przez policję odezwy, ulotki, korespondencję i broń przewieziono do komisariatu policji.

Sprawa zostanie skierowana do prokuratora.

Rewizje te wywołały wśród działaczy endeckich zrozumią konsternację.

## Rzemieślnicy i drobni kupcy żydowscy w Zagłębiu za rządem marsz. Piłsudskiego.

Zebrani 3-II na wiecu w Sosnowcu-Pogoni rzemieślnicy i drobni kupcy żydowscy składają Ci, panie marszałku i opiekunie odrodzonego państwa polskiego, jako pierwszemu obywatelowi Rzeczypospolitej, wyrazy czci i hołdu“.

Trzecią depezę wysłano do płk. Sławka z wyrazami uznania i podziękowania za usilną akcję wspierającą słuszne i owocne dążenia i poczynania rządu marsz. Piłsudskiego.

Na zakończenie zebrania uchwalili jednogłośnie następującą rezolucję:

„Rzemieślnicy i drobni kupcy żydowscy miasta Sosnowca, zebrani w liczbie 500 osób na wiecu w kinie „Momus“ na Pogoni, dnia 3-II wysłuchawszy rzeczowych przemówień mówców, uchwalają jednogłośnie w dniu wyborów do sejmu 16 listopada i 23 listopada do senatu, poprzeć w całej rozciągłości listę nr. 1, na czele której stoi budowniczy Polski pierwszy marszałek wolnej Rzeczypospolitej, Józef Piłsudski, którego celem jest dobrobyt wszystkich obywateli i potęga państwa polskiego, którego jesteśmy wiernymi obywatelami. Stajemy więc jak jeden mąż do głosowania na listę nr 1.“

Zebrani rozeszli się, wznosząc okrzyki na cześć prezydenta i marszałka Piłsudskiego.

DO  
**KREM ZĘBOW „TLEN“** jest bez  
 mydła.

— Wziął ciało zmarłego, przeniósł je do swej celi i ułożył na swem łóżku twarzą do ściany, sam zaś wrócił do celi opata, otwór zaś starannie kamieniami, a następnie zajął miejsce w worku, który tu taj trumnę zastępuje. Co pan powiesz na czyn tak szalony?

Monte Christo na pytanie to odpowiedział milczeniem: przymknął oczy, przeżywając powtórnie wszystkie zdarzenia, jakie w tych pamiętnych chwilach miały miejsce. Odzwiertny mówił dalej:  
 — Więzień robił tak w nadziei, iż go z więziennej celi przeniosą do jakiegoś domu przedpogrzebowego i tam na noc zostawią, a wtedy wydo stanie się on z kaplicy, rzuci do morza i tym sposobem ucieknie.  
 Na nieszcześnie, inne były zwyczajne w więzieniu twierdzy If, które wszystkie te zamiary w niwecz obróciły.

Umarłych tutaj nie grzebano, i nie odprawiono przy ich ciałach żadnych modłów; prosto wynosili się zmarłych z celi i — po przywiązaniu im trzydziesto funtowej kuli do nog — rzucono ze skał do morza.

Tak się i w tym wypadku stało, śmiała rzucono do morza z najwyższego punktu murów.

Nazajutrz ciało opata znalezione w celi młodszego więźnia i tym sposobem cała tajemnica ujawniono.

— Wziął ciało zmarłego, przeniósł je do swej celi i ułożył na swem łóżku twarzą do ściany, sam zaś wrócił do celi opata, otwór zaś starannie kamieniami, a następnie zajął miejsce w worku, który tu taj trumnę zastępuje. Co pan powiesz na czyn tak szalony?

Monte Christo na pytanie to odpowiedział milczeniem: przymknął oczy, przeżywając powtórnie wszystkie zdarzenia, jakie w tych pamiętnych chwilach miały miejsce.

Odzwiertny mówił dalej:  
 — Więzień robił tak w nadziei, iż go z więziennej celi przeniosą do jakiegoś domu przedpogrzebowego i tam na noc zostawią, a wtedy wydo stanie się on z kaplicy, rzuci do morza i tym sposobem ucieknie.  
 Na nieszcześnie, inne były zwyczajne w więzieniu twierdzy If, które wszystkie te zamiary w niwecz obróciły.

Umarłych tutaj nie grzebano, i nie odprawiono przy ich ciałach żadnych modłów; prosto wynosili się zmarłych z celi i — po przywiązaniu im trzydziesto funtowej kuli do nog — rzucono ze skał do morza.

Tak się i w tym wypadku stało, śmiała rzucono do morza z najwyższego punktu murów.

Nazajutrz ciało opata znalezione w celi młodszego więźnia i tym sposobem cała tajemnica ujawniono.

## Z Kiele.

(k) Budowa mostu na Słowiku pod Kielcami. Prowadzone od dłuższego czasu prace nad budową mostu żelbetonowego na Słowiku pod Kielcami, dobiegają końca, tak że wkrótce należy się spodziewać otwarcia.

Będzie to drugi z kolei most, odpowiadający rozmiarom mostowi „Lubomskiego“ na Cedzynie, na drodze na św. Krzyż.

Nadmienić należy, że w tych dniach zostanie wykończonych kilka mniejszych mostów żelbetonowych na terenie powiatu kieleckiego.

Budowa tych mostów zmniejszy w znacznym stopniu dotychczasowe wydatki na konserwację mostów drewnianych, które spełniały swą rolę do wiosny bieżącego roku.

(k) Festiwal literacki. Dnia 7 b. m. o godz. 8 i pół wiecz. odbędzie się w teatrze polskim w Kielcach festiwal literacko-artystyczny pod ciekawym tytułem „Kobieta szuka mężczyzny — mężczyzna szuka kobiety“. Impreza ta, zainicjowana w Łodzi, odwiedziła już szereg miast w Polsce, ciesząc się wszędzie wielkim powodzeniem. Bierze w niej udział szereg wybitnych artystek teatrów miejskich w Łodzi, dziennikarzy i literatów. W pogodny, niefrasobliwy sposób oświetla nam oni wzajemny stosunek kobiety i mężczyzny, opierając się na takich „autorytetach“ w tej sprawie jak Pittigrilli, Decobra, Boy i inni. Jednym słowem — będzie to wieczór wykwintnego, subtelnego humoru, tego humoru, którego brak tak daje się nam obecnie odczuwać.

Przedprzedaż odbywa się w kasie teatru polskiego w Kielcach.

(k) O opał dla najbiedniejszych. Zima się zbliża, a szereg najbiedniejszych rodzin w Kielcach drży już z zimna w swych lepiankach na przedmieściach bądź też w suternach.

Dawniej o tej upośledzonej kasie ludzi myślał magistrat, a dziś, jak krąży pogłoski, o sprawie tej nie może być mowy, bo i skąd brać pieniądze, gdy w kasie miejskiej pustki?

Apelujemy przeto do ofiarnego społeczeństwa naszego grodu, aby nie zapominało o tych nieszcześliwcech, którym bieda w oczy zagląda.

Ofiary składać można w naszej redakcji lub też w wydziale opieki w magistracie.

Niechaj apel nasz nie minie bez echa.

(k) Nauczycielstwo pow. Pińczowskiego na flotę narodową. Na zwolanej przez inspektora szkolnego w Pińczowie konferencji nauczycielstwa szkół powszechnych powiatu pińczowskiego uchwalono zapisać się gremjalnie na członków komitetu floty narodowej i stworzyć samodzielne koło nauczycielskie K. F. N. Wybrano zarząd w osobach: Leona Janiszewskiego, inspektora szkolnego, p. Marji Nowakowskiej, kierowniczkę szkoły powszechnej żeńskiej i p. Wojciecha Chata, kierownika szkoły męskiej. — Zebrani wyrazili gotowość protestu przeciwko prowokacyjnemu mówcom min. Treviranusa. Również nauczycielstwo powiatu pińczowskiego tworzy samodzielne koło L. P. P., które od 1 stycznia b. r. wpłaciło do powiatowego komitetu L. O. P. P. 1510 zł. Zarząd koła L. O. P. P. stanowią: p. Władysław Świderski, zastępca inspektora szkolnego, p. Marja Nowakowska i p. Wojciech Chat.

— Wziął ciało zmarłego, przeniósł je do swej celi i ułożył na swem łóżku twarzą do ściany, sam zaś wrócił do celi opata, otwór zaś starannie kamieniami, a następnie zajął miejsce w worku, który tu taj trumnę zastępuje. Co pan powiesz na czyn tak szalony?

Monte Christo na pytanie to odpowiedział milczeniem: przymknął oczy, przeżywając powtórnie wszystkie zdarzenia, jakie w tych pamiętnych chwilach miały miejsce.

Odzwiertny mówił dalej:  
 — Więzień robił tak w nadziei, iż go z więziennej celi przeniosą do jakiegoś domu przedpogrzebowego i tam na noc zostawią, a wtedy wydo stanie się on z kaplicy, rzuci do morza i tym sposobem ucieknie.  
 Na nieszcześnie, inne były zwyczajne w więzieniu twierdzy If, które wszystkie te zamiary w niwecz obróciły.

Umarłych tutaj nie grzebano, i nie odprawiono przy ich ciałach żadnych modłów; prosto wynosili się zmarłych z celi i — po przywiązaniu im trzydziesto funtowej kuli do nog — rzucono ze skał do morza.

Tak się i w tym wypadku stało, śmiała rzucono do morza z najwyższego punktu murów.

Nazajutrz ciało opata znalezione w celi młodszego więźnia i tym sposobem cała tajemnica ujawniono.

— Wziął ciało zmarłego, przeniósł je do swej celi i ułożył na swem łóżku twarzą do ściany, sam zaś wrócił do celi opata, otwór zaś starannie kamieniami, a następnie zajął miejsce w worku, który tu taj trumnę zastępuje. Co pan powiesz na czyn tak szalony?

Monte Christo na pytanie to odpowiedział milczeniem: przymknął oczy, przeżywając powtórnie wszystkie zdarzenia, jakie w tych pamiętnych chwilach miały miejsce.

Odzwiertny mówił dalej:  
 — Więzień robił tak w nadziei, iż go z więziennej celi przeniosą do jakiegoś domu przedpogrzebowego i tam na noc zostawią, a wtedy wydo stanie się on z kaplicy, rzuci do morza i tym sposobem ucieknie.  
 Na nieszcześnie, inne były zwyczajne w więzieniu twierdzy If, które wszystkie te zamiary w niwecz obróciły.

Umarłych tutaj nie grzebano, i nie odprawiono przy ich ciałach żadnych modłów; prosto wynosili się zmarłych z celi i — po przywiązaniu im trzydziesto funtowej kuli do nog — rzucono ze skał do morza.

Tak się i w tym wypadku stało, śmiała rzucono do morza z najwyższego punktu murów.

Nazajutrz ciało opata znalezione w celi młodszego więźnia i tym sposobem cała tajemnica ujawniono.

— Wziął ciało zmarłego, przeniósł je do swej celi i ułożył na swem łóżku twarzą do ściany, sam zaś wrócił do celi opata, otwór zaś starannie kamieniami, a następnie zajął miejsce w worku, który tu taj trumnę zastępuje. Co pan powiesz na czyn tak szalony?



NOWO OTWARCIE!

NOWO OTWARCIE!



AMBULATORIUM ELEKTRO-TERAPEUTYCZNE  
W KATOWICACH, ULICA KOCHANOWSKIEGO 13  
3 MINUTY OD DWORCA.

Kierownictwo: E. STAŁOWSKA

Jedyny w Polsce zakład, który posiada tego rodzaju aparaturę.

KOMBINOWANE NAŚWIETLANIE SPECJALNEMI APARATAMI

oraz diatermia i naświetl. kwarcowe stosuje się w następujących chorobach: wszystkie przeziębienia i ich następstwa; zachorzenia dróg oddechowych, reumatyzm, ischias, neuralgia; chroniczne zachor. organów wewnętrznych; choroby serca, zachor. żołądka i jelit, katar płuc, gruźlica, cukrzyca, zachorzenie nerek i pęcherza; choroby nerwów, padaczka, histerja, wycieńczenie; choroby skórne: egzemy, liszaje; specjalne leczenie chorób kobiecych; anemia, chroniczne katary, macicy, upławy; u dzieci brak apetytu, krzywica, skrofuloza.

KAŻDE NAŚWIETLANIE TRWA 1 — 1½ GODZ. i KOSZTUJE 7.— ZŁ.

Obsługują egzamin. rutynow. siły.

Godz. przyjść: 8 — 1 i od 2 — 5.

## Wiece niedzielne w Zagłębiu.

W niedzielę, 2 listopada na terenie powiatu będzińskiego i zawierciańskiego odbyły się następujące wiece przedwyborcze bezpartyjnego bloku współpracy z rządem.

Miejscowość	Prelegenci	Ilość obecnych
Dąbrowa Górnicza	— dr. Z. Madeyski	600 osób
Będzin	— A. Zięba	700 osób
Sosnowiec	— S. Wojciechowski, J. Kaczkowski, Z. Madeyski	800 osób
Żelazów	— dr. T. Barylski	600 osób
Zagórze	— R. Kicki, L. Berbecki	1.500 osób
Klimontów	— R. Kicki, W. Raczkowski	300 osób
Niemce	— J. Kaczkowski, dr. Gosiewski	120 osób
Gródziec	— W. Kaczkowski, R. Lewicki	200 osób
Strzemieszyce	— Madeyski	800 osób
Siemonja	— Ney, Kotala, Wróblewski, Miazek	400 osób
Wymysłów	— Ci sami co wyżej	200 osób
Niezdara	— Miazek, Jędrzejkiwicz	70 osób
Dańdówka	— L. Berbecki	120 osób
Psary	— J. Torbus, A. Zięba	100 osób
Golonóg - Łęknice	— J. Szary, J. Konieczko	60 osób
Zychce	— St. Antonowicz, Z. Nowara	150 osób
Wojkowice Kom.	— W. Raczkowski, R. Lewicki	300 osób
Ząbkowice	— dr. E. Schönborn, J. Lengas, dr. Kołakowski	200 osób
Tapkowice	— J. Strzałkowski, Z. Nowara	150 osób
Sączów	— Ci sami co wyżej	60 osób
Ożarówice	— Ci sami co wyżej	60 osób
Chruszczobród	— Grabowski, Klimek	160 osób
Rokitno Szlacheckie	— Grabowski, Klimek	100 osób
Kuźnica	— Żurek	100 osób
Obrożyce	— Furgalski	150 osób
Turza	— Utracki	100 osób
Łgota	— Świstek	150 osób
Będuszyce	— Pietraszak, Robakiewicz, Wyga	110 osób
Bzurowice	— Siurda, Jaworski	130 osób
Cieszula	— Grabowski, Klimek, Kudlicki	100 osób

Niezależnie od powyższych wieców odbyło się także blisko 30 zebrania t. zw. „chałupniczych”, na których przemawiali miejscowi prelegenci. Wszystkie wiece i zebrania doszły do skutku, opozycja b. słaba, zaledwie kilku jednostek na mniejszych zebraniach. Stwierdzić należy, że lista bezpartyjnego bloku zyskała na wszystkich terenach wiejskich i w mieście poważne zaufanie, wynikiem czego są rezolucje, opowiadające się za rządem marszałka Piłsudskiego i poparciem jego listy. Te objawy społeczeństwa świadczą o klęsce jaką w najbliższych tygodniach poniesie endecja i centrolew przy głosowaniu do sejmu.

Kino-teatr „Wawel” w Sielcu obok kościoła Tel. 7-65.	DZIS! Wyświetla film podwójny pt. <b>„Pieśń miłości”</b> III c a serja z cyklu „Jeździec bez głowy” p. t. <b>„Tajemnicza moc”</b> W roli głównej HARRY PEEL. Wkrótce: „PRZYBŁĘDA”, „ZŁOTO PUSTYNI”.	DZIS!
--	---	-------

Kino-Teatr Dźwiękowy „Nowości” BĘDZIN.	Od środy 5-go do niedzieli 9-go listopada rb. po raz pierwszy w historii filmu Polskie słowo i polska pieśń z ekranu Pierwszy wielki film polsko-amerykański 100 proc. dźwiękowy - śpiewny i mówiony, reżyserowany przez znakomitego konferansjera teatru „Qui Pro Quo” w Warszawie, Fryderyka Jarosiego <b>REWJA HOLLYWOODU</b> 15 przebojów! 200 girls! Najpiękniejsze piosenki w wykonaniu HANKI ORDONÓWNY Najpiękniejsze przeboje KAROLA HANUSZA W rol. gł. słynni artyści polscy razem z znakomitymi gwiazdami Ameryki HANKA ORDONÓWNA, KAROL HANUSZ, Buster Keaton, — John Gilbert, Conrad Nagel i Bessie Love, — Nadprogram 100% dodatek dźwiękowy pt. Djabelska Lekcja w 2 akt.
--	--

W środę dnia 12 listopada 1930 r. o godz. 7-ej wieczorem w lokalu Gimnazjum przy ul. Dziewiczej 4 odbędzie się

### NADZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE

Członków Zrzeszenia Rodzicielskiego Szkół Średnich i Fachowych na Zagłębie Dąbrowskie w Sosnowcu

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Prezydium,
- 2) Odczytanie protokołu ostatniego Ogólnego Zebrania,
- 3) Zaciągnięcie pożyczki zł. 5000 w zlocie w Komunalnej Kasie Oszczędności w Będzinie,
- 4) Uzupełnienie uchwały Ogólnego Zebrania z dn. 27.6. 1930 r. w sprawie zaciągniętej pożyczki zł. 70.000 i przyznanie, że zaciągnięta pożyczka została pożyczona w złotych w zlocie w Komunalnej Kasie Oszczędności w Będzinie oraz udzielenie hipotecznego zabezpieczenia dla wymienionej pożyczki,
- 5) Udzielenie ewidencji Komunalnej Kasie Oszczędności w Będzinie na sumę zł. 15.000.—
- 6) Sprawozdanie z rozbudowy Gimnazjum,
- 7) Wolne wnioski.

Zgodnie z § 47 statutu zebranie powyższe będzie prawomocne bez względu na ilość przybyłych członków. Ze względu na ważność spraw prosimy o konieczne i punktualne przybycie.

ZARZĄD.

## CHORZY NA PŁUCA

Spytajcie się swego lekarza, a ten wam potwierdzi, że od suchot umiera więcej ludzi, niż od innych chorób. Każdy więc kto cierpi na kaszel, bronchit, chrypkę, zaflegnienie płuc, oraz kłuszkę, powinien natychmiast zabrać się do leczenia. Dobrym środkiem na choroby płuc okazał się preparat FAGOSOL. Przy użyciu FAGOSOLU w krótkim czasie ginie kaszel, wzrasta apetyt i chory nabiera ciała.

FAGOSOL dostać można we wszystkich aptekach.  
Skład główny apteka H. ROSENSTADTA,  
Warszawa, Pl. Grzybowski Nr. 10.

Redaktor Szyller-Szkolnik określi charakter, zdolność i przeznaczenie bezinteresownie. Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz analizę darmo. Poznasz kim jesteś, kim być możesz. Warszawa Psycho-Grafolog Szyller-Szkolnik, Nowowiejska 32 m. 6. Znaczkami pocztowymi 75 gr. na przesyłkę załączyć. Przyjęcia osobiste cały dzień. Analiza szczegółowa, horoskop, odpowiedzi słynnego medjum Evigny-Rara Zł. 3.



POTRZEBNA zdolna kucharka restauracyjna. Sosnowiec, „Hale Rozwoju”, Modrzejowska Nr. 30.

30 ZŁOTYCH dziennie conajmniej zarobi każdy uczciwą samodzielną pracą. Zgłoszenia do Biura Ogłoszeń „Merkur”, Katowice, Opolska 3, pod „Egzystencja”.

2 MŁODE panienki z ukończoną 1 roczną szkołą handlową, poszukują posady za ekspedjentki w większym sklepie. Zgłoszenia do administracji „Expresu” pod „Ekspedjentki”.

### LOKALE

2 POKOJE z kuchnią i przedpokojem, umeblowane, do odstąpienia w Pogoni. Wiadomość w administracji.

POSZUKUJE mieszkanie jednopokojowego w śródmieściu, z osobnym wejściem i wszelkimi wygodami, ewentualnie z całym utrzymaniem od zarobku. Zgłoszenia do adm. „Expresu” dla

### Zgubione dokumenty.

JELEN Irena zgubiła książkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

WOLSKI Witold zgubił książkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

BEKALARCZYK Genowefa zgubiła książeczkę Kasy Chorych wydaną w Sosnowcu.

HOŁOTA Leonard zgubił książeczkę Kasy Chorych wydaną w Sosnowcu.

JOACHIMCZYK Franciszek zgubił zaświadczenie na książeczkę kasy chorych, wydaną przez amb. Koszulew.

SIKORA Wincenty zgubił książkę wojskową wydaną przez P. K. U. Będzin.

### RÓŻNE

BEZPŁATNIE! Napisz natychmiast imię, rok, miesiąc urodzenia, otrzymasz analizę charakteru, zdolności, przeznaczenia, określenie ważniejszych faktów życia — darmo. 75 gr. (znaczką pocztową) na przesyłkę załączyć. Warszawa, Psycho-Grafolog, Szyller-Szkolnik, Nowowiejska 32.

ODDAM dziecko na własność, dwumiesięczny chłopczyk niechrzczonej. Wiadomość w administracji.

LANGNER Stefan zgubił książeczkę kasy chorych, wydaną w Olskuszu, którą unieważnia.

UNIEWAŻNIAMY zgubiony weksel z wystawienia Sachja Neuhofa ze Sopotu na zlecenie Fabr. Octu „Ideal” w Sosnowcu na zł. 134.75, pl. 14.III. 31 r. Zwrócić za wynagrodzeniem: Sosnowiec „Ideal”, 1-go Maja 25.

SPROSTOWANIE. Ogłoszenie z dnia 4 bm. w „Expresie” odwołuję, ponieważ zarząd Tow. Rzemieślniczego w Sosnowcu obecny istnieje dopiero 3 mies. Za wyrządzoną krzywdę obecny zarząd przepraszam. Jan Kluk.

UNIEWAŻNIAM zgubione pozwolenie na kupno broni wydane przez starostwo Zawierciańskie w dniu 29-4-1930 r. za l. 121.997-1089 na imię Kazimierza Podmagórskiego.

OSTRZEGAM panią Z. Sz. żonę urzędniczkę Huty Bankowej, zamieszkałej na Starej Dąbrowie, że jeżeli nadal nie przestanie rozsiewać oszczerstw i plotek o mnie zrodzonych w jej głowie, ogłoszę ją z imienia i nazwiska. Zaniecham wszelkich kroków jedynie wtedy, kiedy będę pewna, że jest nieporozumieniem.  
J. W.

ZA wszelkie długie żony mojej Józefy z Kuszewskich nie odpowiadam.  
Stanisław Pasek, Dąbrowa.



„Szwajcarskie Gorzkie Ziela” (z marką Kogut) są stosowane przy chorobach żołądka, kiszki, obstrukcji i kamieni żółciowych.  
„Szwajcarskie Gorzkie Ziela” są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającym funkcje organów trawienia i działającym przeciwko otyłości.

### Kupno i sprzedaż

STARE żelazo (szmiele) kupuje i płaci najwyższe ceny firma H. PFEFFER w Będzinie, Malachowskiego 33, oraz poleca: Szyny budowlane i waskotorowe, drut kołczasty, rury gazowe i kotłowe, używane żelazo okrągłe, płaskie i kątowe, oraz blachy.

MEBLE sprzedam: szafy, kredens i inne rzeczy. Sosnowiec, Kolałaja 3 m. 4.

KON do sprzedania. Wiadomość: Sosnowiec, Pusta 40.

DRZEWKA owocowe, wyborowych odmian agresty, porzeczki poleca Kaszyński, Zawiercie — Senatorska.

KUPIĘ biurko amerykańskie lub inne używane w dobrym stanie. Wiadomość Dąbrowa, Bank Powszechny 3-go Maja 15.

### POSADY I PRACE

500.— ZŁ. miesięcznie zarobią handlarze, domokrążni, agenci, sprzedają artykułów dziennej potrzeby. Zgłoszenia pisemne przyjmuje firma „Par”, Katowice, Dyrekcyjna 10, pod „500”.

### Przed

zapisaniem się na jakikolwiek kurs szoferski zajdź do Warszawskiej Szkoły INŻYNIERA FROMA, Sosnowiec, Warszawska 22.

UWAGA! KANDYDACY NA SZOFERÓW MECHANIKÓW. Chcąc być zdolnym szoferem trzeba się wyszkolić, tam gdzie są warsztaty, które przed zapisaniem się można obejrzeć. Jazda na samochodach kilku typów z różnymi przekładniami. Po ukończeniu takiej nauki, może słuchacz mieć pojęcie o szoferstwie i być zdolnym. Wiedzę tę zdobędzie na kursach St. Konopki, Sosnowiec Swoboda 7. Zapisy na nowy kurs codziennie.

POTRZEBNY czeladnik stolarski i chłopiec do terminu. Majowa 6, Bielecki.

POTRZEBNY zdolny stolarz meblowy. Sosnowiec Będzińska 40, Makarewicz.

POSZUKUJE manicurzystki od zaraz. Kielce, Druż 17, Lederman.

POTRZEBNY czeladnik szewski na robotę męską. Sosnowiec, Wiejska 33 m. 12.